

'JE VASTHOUDEN AAN GODS EEUWIGHEID EN TROUW'

Bijbellezing: Psalm 102

Ik wil in deze preek met u over uw en mijn leven nadenken. Hoe kijken u en ik tegen ons leven aan? Hoe zien wij ons leven in relatie tot God? Of: hoe zien wij God in relatie tot ons leven? Wij zullen nadenken over onze levenstijd, over dat geheel dat tussen onze geboorte en ons sterven zit ingeklemd. Wat is dat precies? Wat hebben wij daarmee in handen? *Wie heeft onze levenstijd in handen?*

We hebben voor deze bezinning over ons leven een bijzondere gesprekspartner. We weten eigenlijk niet hoe hij heet. Ook niet in welke tijd hij heeft geleefd. Maar het is in ieder geval een joods gelovige, iemand die zijn leven beleefde in relatie tot God. En de woorden die hij spreekt over zijn leven zijn diep en veelzeggend. Hij heeft ons kostbare woorden nagelaten in een liedvorm: psalm 102.

De levensweg van onze gesprekspartner ging niet bepaald over rozen. De dichter van psalm 102 geeft dan wel niet al zijn persoonlijke gegevens kwijt, maar de beelden die hij gebruikt vertellen genoeg. 'Mijn dagen vervliegen als rook', zegt de dichter (vers 4)... Zijn leven is als rook, rook die vanaf het open vuurtje opstijgt en zo in de lucht verdwijnt. Je kunt het niet pakken. Niet vasthouden. Weg. ... 'Mijn gebeente gloeit als vuur' (vers 4). Doet zijn lichaam zo'n pijn? Of is het geestelijke pijn die heel zijn lichaam doortrekt en waardoor alles zeer doet? ... En de dichter voelt zich eenzaam in deze hele situatie (vers 8). Misschien dat er allemaal mensen om hem heen staan en van alles voor hem doen, maar toch... Een zielig vogeltje is het...

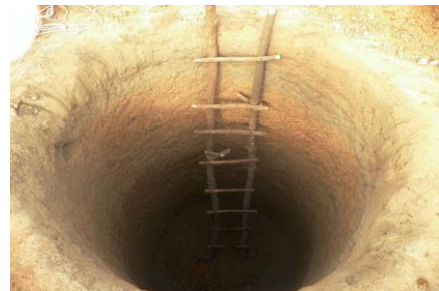
Maar wat er dan gebeurt in zijn lied, dat vind ik zo opmerkelijk! De dichter beschrijft zijn situatie met nog een paar beelden en eindigt met 'ik verdor als gras'... en dan opeens schrijft hij: 'maar U HEERE, troont voor eeuwig! Uw roem zal duren geslacht na geslacht'. En als hij dat heeft gezegd, zingt hij vervolgens over de bevrijding van Sion, van Jeruzalem: 'U zult opstaan en u over Sion ontfermen ... Alle volken zullen de naam van de HEER vrezten, alle koningen van de aarde zijn majesteit eren als de HEER Sion heeft opgebouwd en hij in majesteit is verschenen...'

En precies ditzelfde gebeurt nog een keer in zijn lied. De dichter gaat aan het einde van zijn psalm weer terug naar zijn eigen nare situatie. Hij schrijft: 'Hij (God) heeft halverwege mijn kracht gebroken, hij heeft mijn levensdagen verkort. Ik smEEK: mijn God, neem mij niet midden in het leven weg!' *En dan opeens weer die omslag(!):* 'Uw jaren duren van geslacht op geslacht. Vóór alle tijden hebt u de aarde gegrondvest, de hemel is het werk van uw handen. Zij zullen vergaan, maar u houdt stand; zij zullen als kleren verslijten, u verwisselt ze als een gewaad en zij verdwijnen, maar u blijft dezelfde, uw jaren nemen geen einde. De kinderen van uw dienaren zullen veilig wonen, ook op hun nageslacht rust uw oog.'

Wat gebeurt er hier bij die dichter? Nu, de dichter vertelt hoe hij in de put zit. Hoe ellendig en weinig hoopvol zijn situatie is. Je moet daarom niet proberen om zo'n iemand eruit te praten met allemaal goedbedoelde adviezen of aanmoedigingen. Maar er zijn twee dingen die de dichter helpen om toch boven zijn situatie uit te kijken... en dat is allereerst *Gods grootheid en eeuwigheid...* en het tweede is: *Gods verbond met Israel, Gods trouw aan Jeruzalem, de beloften die God heeft gedaan aan het volk Israël, waarin de dichter zich weet opgenomen en hij een mee was.* ... Gods eeuwigheid en Gods trouw, daar houdt de dichter zich aan vast en daar trekt hij zich aan op.

Ik probeerde er tijdens de voorbereiding van deze preek een plaatje bij te bedenken en toen moest ik denken aan een put, waar een ladder in stond. De dichter zich namelijk op dit moment in een diepe put. Dat beeld hoef ik uit te leggen, denk ik. Maar er staat ook een ladder in de put. Een ladder die bestaat uit twee stevige bomen of stijlen met allemaal treden daartussen, waarop je omhoog klimt. De ene stevige stijl links aan de ladder is *Gods eeuwigheid*. En de andere stevige stijl rechts is *Gods liefdevolle trouw* aan Zijn volk, Gods beloften die zeker zijn. En langs deze twee stevige stijlen weet de dichter trede voor trede omhoog te klimmen uit de put. Ja, hij duikt wel een keer naar beneden, gelijk al in dezelfde psalm. Zo gaat het vaak als je leven door diepten gaat, drie treden omhoog, twee terug..., maar hij klimt weer omhoog... door te denken aan Gods eeuwigheid en grootheid... en door te denken aan Gods trouw aan Zijn volk, Gods beloften voor Zijn volk. Gods eeuwigheid en Gods trouw.

Ik wil het nu vervolgens over die ladder met die twee stijlen (bomen) hebben: Gods eeuwigheid en Gods trouw.

Gods eeuwigheid

Als de dichter over zijn leven spreekt, over de relativiteit van alles, over het vergankelijke, het broze en tijdelijke van het leven..., dan kijkt hij omhoog... naar de eeuwige God. 'Ik verdor als gras...', maar U HEERE, blijft voor eeuwig! Nu, als wij opnieuw een jaar afsluiten, nu alweer het jaar 2017..., wat is het dan mooi om met elkaar omhoog te kijken, zingend omhoog te kijken... te zingen over de God Die eeuwig leeft en heel deze wereld in Zijn handen heeft. Want je kunt wel naar je leven blijven staren en denken: 'wat stelt het voor?' Het is een druppel in een grote oceaan. Het is als rook die verdwijnt. Ja, inderdaad. Het leven verdwijnt als rook in de lucht, zegt de dichter. Je kunt er heel akelig van worden als je dat allemaal bedenkt. Maar de dichter wil volgens mij iets meer vertellen: *alles van mijn eindige leven, al die losse eindjes van mijn bestaan..., alles is opgenomen in de handen van de eeuwige God! Mijn vreugde, mijn verdriet..., mijn hoogten, mijn diepten, zelfs deze put waar ik nu in zit..., het is alles in handen van God.*

Ja, niet alleen mijn leven, maar deze hele aarde is in handen van de eeuwige God. Deze aarde zal als een kleed verouderen, zo zegt de dichter heel beeldend. De aarde is als een groot tafelkleed: hij raakt aan slijtage onderhevig, hij wordt langzaam maar zeker kaal op sommige plekken, er komen op den duur scheuren in – alsof de dichter het klimaatakkoord van onze tijd had gelezen, waar dit jaar zoveel over te doen was – het kleed is op den duur niet meer te gebruiken. God rolt, als dat moment gekomen is, het kleed daarom op en zal een nieuw kleed op tafel leggen..., maar U blijft Dezelfde!, zegt de dichter. Aan Uw jaren zal geen einde komen. Voor God niet 2017, ook niet 3017 of 4017..., God staat volledig boven de tijd, die Hij ons gegeven heeft. Geen vergankelijkheid, geen tijdelijkheid voor God. Nee, alles wat is geweest, wat is en wat zal zijn, rust in de handen van de eeuwige God.

Dit is een grote troost voor de dichter. Een houvast. Maar..., wat is dat dan voor een houvast? Wat is het voor een troost dat die druppel dat jouw leven voorstelt in de emmer van God is opgenomen? Voor ons roept dit allemaal waarschijnlijk wel vragen op naar het hoe en wat. Ik denk

bijvoorbeeld aan hoe onbevungen de dichter over zijn lijden spreekt: ook dat is volgens hem in handen van God! De dichter zegt: *As is het brood dat ik eet, het water dat ik drink vermeng ik met tranen, want uw toorn is tegen mij ontbrand, u tilde mij op en smheet mij neer.* Maar wat is dat voor een God? Een God Die je op Zijn golven laat deinen, op een neer laat gaan, ja, zelfs neersmijt... En ook later in de psalm: 'Hij (God) heeft mijn levensdagen verkort... Wat is dat voor een troost die de dichter in deze eeuwige God vindt?...

Nu, het is geen begrijpen voor de dichter. Het is geen alles-kunnen-duiden-wat-je-overkomt-in-je-leven. Het is een diep vertrouwen in God. ... Ook in die donkere periode? Ja. Ook toen de dichter zag dat zijn levensdagen begonnen op te raken? Ook toen. De dichter leefde in een diep ontzag voor God. Heilige eerbied. Hij verbond God niet alleen met zijn goede momenten, met zijn zegeningen, de successen van het afgelopen jaar..., nee, ook het lijden, ook zijn vragen gingen niet buiten God om. Hoe? Dat is en blijft vaak voor ons mensen een mysterie. Maar dat God ook daarin was... en dat God ook daarin te vinden zal zijn..., dat is een rust voor de dichter. Een geweldige zekerheid ook, voor het jaar dat wij straks ingaan. Het geloof in deze God doet je niet alles begrijpen..., het laat je soms verward stilstaan..., maar klim maar op die ladder... je staat stevig. Stevig in het geloof in deze eeuwige, machtige God.

Ik ben soms bang dat wij God veel te klein hebben gemaakt. We spreken over God als onze vriend, als Degene die heel erg blij is met ons... en gelukkig is dat in zekere zin ook allemaal waar!... maar laten wij God niet tot broekzakformaat verkleinen. God kan je niet in je broekzak hebben. Dat moet je ook niet willen. Hoe kleiner je God maakt, hoe prettiger en warmer je geloof misschien lijkt, maar hoe meer je op den duur in de problemen komt met je geloof en je levensvragen. God is veel groter..., Hij is de eeuwige, ontzagwekkende God!

Ik ben daarbij ook soms bang dat wij ons leven teveel als ons eigen project zien. Zo wordt het je aangeleerd in ieder geval in de maatschappij: stel je eigen eisen aan je leven, probeer je eigen doelen te bereiken, zorg er vooral voor dat het zinvol is en uitdaging heeft... je moet er zelf wat van maken! Allemaal zijn wij kleine ondernemertjes met ons eigen levensproject, de een daarin meer geslaagd dan de ander. (Wat dan vervolgens ook weer van alles en nog wat oproept bij degene die er minder in is geslaagd...) En als ons project klaar is, dan zijn wij er ook klaar mee. En God? Nou, God is ervoor om ons project te zegenen. Daar vragen wij ook om als gelovige mensen. En als Hij het niet zegent, als het levensproject niet lukt..., dan kunnen wij vaak ook niks met God.

De dichter van psalm 102 draait het nu precies om: *wij zijn opgenomen in Gods grote project.* Alles van ons leven is daarin opgenomen. Zelfs die zwarte bladzijden van ons leven. Zelfs het einde van ons leven. God staat boven deze wereld waarin zoveel gebeurt, waarin wij Gods hand duidelijk zien, maar soms ook vertwijfeld afvragen of God Zijn handen nu aan het terugtrekken is. Wij kunnen er inderdaad soms niets mee. En laten wij ook niet doen alsof wij het allemaal begrijpen. Maar laten wij met de dichter omhoog kijken... en God loven... zelfs in de put God loven... Laat het maar echoën: U bent eeuwig! U blijft Dezelfde! In 2017, in 2018, in mijn leven, in mijn sterven, U bent Dezelfde!

Gods trouw

De dichter zit behoorlijk in de put, dat is wel duidelijk. Maar hij staat op en pakt de ene stijl van de ladder vast: Gods grootheid en eeuwigheid. Daar houdt hij zich aan vast. ... En dan pakt hij ook die andere stijl van de ladder beet: Gods beloften, Gods trouw aan Zijn volk. God trouw.

Ik vind het zo bijzonder: de dichter spreekt niet over zijn eigen verlossing en bevrijding, maar over de bevrijding van *Jeruzalem*, het herstel van *de Godsstad Sion*. Waarom? Was de dichter misschien zo'n balling, die in gevangenschap in Babel leefde en er zo naar verlangde om weer naar

Jeruzalem terug te keren? Misschien. Maar blijkbaar is hij zo verbonden met zijn volk, zo verbonden met de weg die God met Zijn volk gaat..., dat zijn eigen leven en zijn eigen levenssituatie daaraan totaal ondergeschikt is. De dichter is niet bezig met het verloop van zijn eigen levensproject, maar met hoe de volgende generaties door God zullen gezegend worden en dat de volgende generaties God zullen dienen en eren. Steeds weer spreekt de dichter over Jeruzalem en over de toekomstige generaties.

Wat ik hiervan leer, is dat het heel belangrijk is dat je je leven ziet in het grotere geheel van alles wat God in handen heeft. Je bent zoals jij bent een klein schakeltje in een heel grote ketting. Niet meer..., ook niet minder. Je levensproject – om het dan toch even zo te noemen - is onderdeel van een veel groter project. Je eigen project houdt een keer op. Misschien moet je het wel opeens loslaten en onaf laten staan. Misschien is dat al voor je gevoel gebeurt. Dat kan heftig zijn! Maar wees daar niet *al te veel* op gefocust. Kijk breder. Kijk verder. Leef van Gods beloften voor Zijn volk, voor Israël, voor de kerk. Leef van Gods trouw de eeuwen door. Put daar je hoop en je vertrouwen uit. Kijk breder. Kijk verder. Hoe God ook op dit moment in China aan het werk is en mensen tot geloof brengt. Hoe God nog steeds Israël bewaart en beschermt. Hoe God een plan heeft met de wereldwijde kerk en daarmee doorgaat, ook al vertoont de kerk in ons land behoorlijk wat scheuren. Daar is je hoop, je houvast, je vreugde te vinden. In Gods trouw, in Gods eeuwige trouw waar steeds toch weer stukjes van te zien zijn. ... Het gaat niet om mijn leven sec. Jezus zei het ook: 'wie zijn leven wil behouden, zal het verliezen..., maar wie zijn leven zal verliezen omwille van Mij, Die zal het behouden'. Pas als je loslaat, pas dan pas kan je leven als burger van Gods Koninkrijk. Daarmee wordt alles wat je doet en alles wat je hebt meegemaakt in het afgelopen jaar niet opeens totaal onbelangrijk..., maar krijgt het de plaats die het toekomt in Gods eeuwige trouw.

Denkend over wat die dichter zegt, heb ik een heel andere blik op het leven gekregen, u ook? Je moest daarvoor wel in die put, waarin de dichter zat, afdalen. Maar in de diepte worden soms heel waardevolle gedachten geboren. Want als je zo in die put eenmaal bent en die ladder ziet staan..., die ene stijl van Gods grootheid en eeuwigheid... en die andere stijl van Gods trouw en liefde..., en je houdt je daaraan vast..., dan krijgt je leven veel meer vastheid..., zekerheid..., bestendigheid.

God blijft Dezelfde, zo zingt de dichter. En Gods trouw blijft hetzelfde. En als je dat niet kan geloven..., als je die ladder niet op durft... denk dan terug aan het Kerstfeest dat wij vorige week hebben gevierd. De Zoon van God Die ons in onze put kwam opzoeken. Hij daalde af. Tot in de diepste diepte. De eeuwige God gehuld in menselijk vlees. De God Die alles in Zijn handen draagt, liet Jezus Zijn Zoon in de handen van Maria rusten en liet op het laatst het lichaam van Zijn Zoon het graf in dragen. Hier kwam Gods grootheid en eeuwigheid opeens heel menselijk dichtbij. Hier werd Gods trouw en liefde voor ons mensen het allermooist zichtbaar. Hier raakte de eeuwigheid en de trouw van God ons kleine, beschadigde en vergankelijke leven.

'Het volk dat in duisternis wandelt, zal een groot licht zien', zo schreef Jesaja al over de komst van de Here Jezus. 'Het volk dat in duisternis wandelt, zal een groot licht zien'. Er schijnt een licht in de put, waar wij met de dichter in zaten. Het licht van Gods grootheid en eeuwigheid. Het licht van Gods eeuwige trouw en liefde. Genoeg licht om nu het donker van deze korte nacht in te gaan, op weg naar 2018.

Heeft u vragen of een reactie: ds. E.G. (Eddy) de Kruijf // 010 210 89 71 // dekruijf@live.nl